

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/67/2024
Identifikačné číslo spisu:	1322203828
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1322203828.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ H. Y., narodený I., hlásený k pobytu v R., 2/ C. Y., narodená I., hlásená k pobytu v R., obaja zastúpení JUDr. Michalom Mudrákom, advokátom, so sídlom Hurbanovo námestie 1, Bratislava, proti žalovaným: 1/ L. K., narodený I., bytom Y., 2/ F. K., narodená I., bytom Y., obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Pavlovič s. r. o., so sídlom Ivanská cesta 32B, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva a nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-21C/49/2022, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2023 sp. zn. 2Co/67/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 21. februára 2023 č. k. 21C/49/2022-51 v prebiehajúcom konaní o veci samej, v ktorej sa žalobcovia domáhajú určenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, zamietol návrh žalobcov 1/ a 2/ (ďalej len „žalobcovia“) na nariadenie neodkladného opatrenia.

1.1. Argumentoval, že žalovaní sú výlučnými bezpodielovými spoluvlastníkmi predmetného bytu, ktorý nadobudli na základe kúpnej zmluvy z 24. 03. 2014. Žalobcovia podľa súdu prvej inštancie žiadnymi listinnými dokladmi neosvedčili skutočnosť, že jednak sú vlastníkami, príp. spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností, ani skutočnosť, že majú právo v predmetnom byte bývať, predmetné nehnuteľnosti užívať. Skutočnosť, že žalovaní následne po odkúpení predmetnej nehnuteľnosti od V. Y. umožnili v byte žalobcom bývať bez existencie akejkoľvek zmluvy, nie je dôkazom, že žalobcom toto právo patrí. Súd prvej inštancie mal z vyjadrení žalobcov i žalovanej 2/, ako i z listinných dokladov preukázané, že žalovaní dňa 20. 01. 2023 pristúpili svojpomocne k vyprataniu žalobcov z predmetných nehnuteľností, o čom bola spísaná aj Notárska zápisnica, ktorej prílohu tvorilo množstvo fotografického materiálu zachytávajúceho priebeh vypratávania vecí žalobcov z predmetného bytu. Žalobcovia neosvedčili ani reálnu hrozbu ujmy, na odstránenie ktorej by navrhované neodkladné opatrenie aktuálne t. č. malo slúžiť. Súd prvej inštancie s poukazom na uvedené skutočnosti skonštatoval, že vzhľadom na petit návrhu a skutkové a právne okolnosti, ktoré boli dôvodom pre podanie návrhu na vydanie neodkladného

opatrenia, žalobcovia listinnými dôkazmi riadne neosvedčili tvrdenú naliehavú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi sporovými stranami prostredníctvom súdom nariadeného neodkladného opatrenia (§ 325 ods. 1 CSP), a preto návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol s prihliadnutím i na princíp proporcionality a efektívnosti. Na záver uviedol, že o nároku na náhradu trov konania vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bude rozhodovať až v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (t. j. až v rozhodnutí vo veci samej), a to v zmysle § 262 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ uznesením z 29. novembra 2023 sp. zn. 2Co/67/2023 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovaným 1/ a 2/ uložil, aby žalobcom 1/ a 2/ sprístupnili k výlučnému užívaniu nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území R., obec R., okres R., zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, a to byt č. X v bytovom dome na ul. E., súpisné č. XXXX, postavený na parcele registra „C“ č. XXXX/X a k bytu patriaci spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve XXXX/XXXXX a nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území R., obec R., okres R., zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, a to pozemok - parcela registra „C“ č. XXXX/X, druh zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1057 m², každému z nich v podiele 1/8; a pozemok parcela registra „C“ č. 4264/2, druh zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 213 m², každému z nich v podiele 1/8, a umožnili im tieto nehnuteľnosti užívať a zdržali sa konania, ktorým by im užívanie týchto nehnuteľností sťažili alebo ich v užívaní týchto nehnuteľností obmedzili, a to do času právoplatného skončenia konania vedeného na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-21C/49/2022. V zostávajúcom rozsahu zamietajúci výrok potvrdil.

2.1. V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovaní od roku 2014 vyzývali žalobcov k vyprataniu nehnuteľnosti. Žalobcovia nehnuteľnosť nevypratali, pretože sú toho názoru, že žalovaní vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nenadobudli. Žalovaní dňa 20. 01. 2023 svojpomocne, bez súdneho rozhodnutia o vyprataní bytu, žalobcov z dovtedy užívaného bytu vypratali do ubytovne, ktorú im zabezpečili. Žalovaní tvrdili, že žalobcovia užívajú sporný byt bez právneho dôvodu, spôsobom, ktorý ohrozuje život, zdravie ostatných užívateľov bytového domu, ako aj majetok. V okolnostiach tejto veci pri skutkovom stave k času vydania rozhodnutia o návrhu žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia nebola preukázaná nutnosť okamžitej ochrany záujmov žalovaných. Odvolací súd uviedol, že podľa obsahu spisu nič nesvedčí proti tomu, že žalovaní po dobu 8 rokov tolerovali obydlie žalobcov v spornom byte. Nič nenasvedčuje ani tomu, že by žalobcovia disponovali iným obydľím, keď presťahovanie niektorých vecí na miesto označené žalobcom 1/ osvedčuje len reakciu na vzniknutý skutkový stav. I keby vyšlo najavo, že žalobcom nesvedčí právny dôvod bývania, žalovaní nemali za daného stavu právo vynucovať si splnenie vypratania bytu silou. Obydlie je chránené aj proti jeho vlastníkovi, čo platí o to viac, že žalovaní nedisponovali súdnym rozhodnutím na vypratanie bytu, ktoré by bolo prostriedkom ochrany ich vlastníckeho práva (založilo by exekučný titul), čím žalovaní nesú riziko dôsledkov svojho konania, v podobe obnovenia pôvodného stavu. V prospech žalovaných nesvedčia také okolnosti, ktoré by im bránili postupovať inak, ako cestou práva, teda najskôr si voči žalobcom zabezpečiť právoplatný a vykonateľný právny titul a následne súdnu exekúciu. Súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď neprihliadol na nedovolené vypratanie bytu, kedy žalovaní bez právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia svojvoľne zasiahli do faktického stavu užívania bytu žalobcami. Žalobcovia preto pre účely rozhodnutia o návrhu na nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia dôvodne osvedčili potrebu, aby im bola poskytnutá neodkladná ochrana v podobe obydľia v spornej nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie správne vo vzťahu k návrhu na vyslovenie zákazu žalovaným nakladať so spornými nehnuteľnosťami, rozhodol o jeho zamietnutí, keď konštatoval nedostatok osvedčenia potreby požadovanej bezodkladnej úpravy, preto v tejto časti odvolací súd uznesenie potvrdil.

3. Proti predmetnému uzneseniu odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej v texte aj ako „žalovaní“ alebo „dovolatelia“), zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom dovolanie, v ktorom navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil napadnuté uznesenie a „potvrdil“ uznesenie súdu prvej inštancie. Prípustnosť dovolania odôvodnili s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP.

4. Žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím vo veci samej, ani uznesením, ktorým sa konanie končí. Považovali dovolanie za neprípustné a žiadali, aby ho dovolací súd odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné.

6. V zmysle ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa ustanovenia § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v ustanovení § 420 písm. a) až f) CSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie podľa ustanovenia § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 CSP, dovolací súd prednostne skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti v dovolaní tvrdenej procesnej vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. a) až f) CSP pristúpi dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Z uvedeného je zrejmé, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

8. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu.

9. V predmetnej veci však nejde ani o jeden z vymenovaných prípadov. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním žalovaných nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, pretože v predmetnej veci beží riadne konanie o určenie vlastníckeho práva, a teda rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nekonzumuje vec samu. Dovolanie preto v zmysle § 420 CSP prípustné nie je.

10. Dovolací súd vzhľadom k tomu, že dovolacie námietky žalovaných smerujú k vecnej stránke splnenia podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia dopĺňa, že podané dovolanie nie je prípustné ani podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) alebo c) CSP. Prípustnosť dovolania v tejto súvislosti možno vylúčiť s ohľadom na ustanovenie § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. d) CSP, ktoré prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia priamo vylučujú.

11. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaných z § 420 ani § 421 CSP nevyplýva a ani inak ju nie je možné vyvodiť, napadnuté rozhodnutie nie je spôsobilým predmetom dovolacieho konania.

Dovolací súd preto bez toho, aby uskutočnil dovolací meritórny prieskum, dovolanie žalovaných ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c) CSP).

12. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania bude rozhodnuté až v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.